

Baccalauréat général et technologique

Créole guadeloupéen

Classe de première

**Epreuve 2 : Compréhension de l'écrit et expression écrite
(3e trimestre)**

<u>Niveau visé</u> LVB : A2-B1	<u>Durée de l'épreuve</u> 1 h 30	<u>Barème 20 points</u> CE : 10 points EE : 10 points
---	---	--

L'ensemble du sujet porte sur l'**axe 3** du programme « **Art et pouvoir** ».
Il s'organise en deux parties :

- 1- Compréhension de l'écrit**
- 2- Expression écrite**

Titre du document : An ké toujou mèt Vélo douvan

An pa té konnèt nonm-la mé an ni lachans vwè mizisyen-la jwé. An té lékòl Chanzy, an ti klas. É lè an té ka sòti an té ka pasé anlè boulva-la. An té ka vwè Vélo ka jwé tanbou èvè bann a Mawso, Linlin, défen Samson... Manman'mwen té ka vin chèché-mwen asi boulva-la paskè lè an té vwè misyé an té ka enn rété doubout la. An ka sonjé, onfwa, an pas av si i té on pwoblèm an men a-y, mé an vwè-y ka jwé èvè on gan. On gan wòz. Son amisyé toujou atiré-mwen. Lè an té monté akaz, an té pran on fèblan¹, é sé té sonné, fè dézòd an tèt a lamatèw.

Lè Mouvman Akiyo koumansé pa owa Chauvel, an té kay gadé mas-la sanblé. Kimoun an ka vwè ankò ? Vélo. I té toujou dèyè èvè on ti tanbou solo. Misyé té ni on biten majik an men a-y é adan bagèt a-y osi. Piti a piti, na vin rantré an mouvman a po-la, mouvman a mas-la. É, an pé di sé adan Akiyo, an fè sèwvis kiltirèl an mwen. An konpozé on mòso ka di : “ On travay Vélo lésé” pou di lonè é respé an ni pou misyé paskè sé'y ki désidé-mwen fè sa an ka fè jòdla. An ké toujou mèt Vélo douvan, sé moun Lapwent kon mwen. An pé ké mété'y pli ho ki bann a Lwazon é larèstan. Mé an ké mété-y kon Bondyé, kon Lèspri Sen.

Pètèt, i té ni mové koté a-y, mé sistèm-la rèd osi. É ou pé di sa ou vlé, Vélo té ni on lanmou té ka dégajé an dwèt a-y. An kouté onlo frazé² a Vélo, mizik i jwé èvè Lwazon, Chaben é dòt moun. Pou mwen, i té sa yo ka kriyé on « avant-gardiste ». Moun ka di Vélo té ka jwé latradisyon, mé misyé té ja lwen. É i lésé on gran trézò ban nou. Mizisyen ki pa moun isi, lè yo ka tann Vélo, ni on biten ka atiré-yo, paskè misyé té majik. Son a Vélo té klè. É i rèmakab kon tout gran mizisyen. Sèl biten, pou-w byen kapté-y, fò-w viv adan imilité menmjan ki Vélo. Fò-w onèt an tèt a-w é an kè a-w. Fò-w ni lanmou a tanbou-la.

An ni on lyen avè Vélo, adan rèv an mwen. An ja révé-y dé fwa. On prèmyé fwa, an vwè-y anfas èvè sinéma Renaissance. An té ka pasé adan on vwati. Lapli té ka tonbé. An té èvè Lik Perrot. An vwè Vélo baré-mwen, an garé vwati-la, é i di-mwen : « Hé, ti misyé, dé men a-w, dé men a-w ! ». Pa ni lontan ankò, an révé-y adan on gran gran chanm. Té ni onpakèt vè kasé é an vwè Vélo jenn-jenn-jenn. I té kouché

¹ Fer-blanc

² Frazé : manière de marquer

anlè on létabli. An kouché owa-y. I di-mwen : « Fwanswa, wot'an la, karant tan an lajòl, wot'an la ! ». I té ka pòté on lenj blé. An pa sav pétèt ni on biten a fè ba-y. [...] An koumansé chanté asi boulva èvè Mawso, on frè yo ka kriyé Stone, Erik Godard é Yassi. Sé té pannan vakans a Nwèl. Nou pa té ni ayen pou fè. Nou désidé désann an vil-la, ay fè on ti son. Nou koumansé jwé, sa pasé byen. Mé moun alantou koumansé voyé labou monté. Yo voyé polis dèyè nou. An pa sav si sé lèspri a Vélo ki té ka gidé-nou mé nou pa janmen arété sa. [...] Sa ka pòté-mwen onlo spirityèlman. An ka jwenn èvè dèt mizisyen. Touris ka vin, yo sav sé lari a son a Gwadeloup, lari a son a tanbou-la. Ni moun kay menné timoun a yo lékòl, yo ka arété déparfwa, yo ka pozé-mwen kèsyon. Sé konsi an té ni on ti biwo a linivèsité a gwoka. [...] É tousa sé gras a Vélo, paskè sé-y prèmyé ki jwé anba mawché-la.

François Ladrézeau, Kilti Gwadeloup Ka tradisyon, edition spéciale, p.32-33

1- Compréhension de l'écrit (10 points)

Maké sa ou konprann parapòt a sa ou li adan dokiman-la. Dapré-w, poukirézon yo maké tèks-lasa ?

2- Expression écrite (10 points)

Chwazi yonn adan sé dé sijé-lasa. Maké tout lidé a-w an kréyòl.

Sujet A

Ou malad a on chantè, on dansè, on makè, on moun ka fè fim... èspliké poukirézon ou enmé moun-lasa tan ki sa é ankijan moun-lasa ka ba-w lanvi vansé, rivé lwen.

Maké on tèks ka fè omwens 12 lin.

Sujet B

Ou malad a mizik. Ba'w sé pli gran katégori awtistik i ni si latè. Espliké ki fòs é pouwva mizik pé ni dapré'w ?

Maké on tèks ka fè omwens 12 lin.